

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an:	12	coroane
Pe 6 luni:	6	"
Pe 3 luni:	3	"
Un număr 24 bani		

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Să avem credință!

Greutățile nespuse de mari și felurite ale anilor de război au istovit în parte energiile sufletești ale singuraticilor și ale colectivității. Diverse simptome ale vieții publice și private dau dovada unei triste apariții: începe a se clătina în multe suflete credința și a se furișa în locul ei *îndoiala*.

Ce forță indispensabilă și supranaturală este pentru viața sufletească credința și cât de periculoasă poate deveni *îndoiala* — ne arată în mod plastic un minunat tablou zugrăvit în cuvintele evanghelistului Mateiu (c. XIV. v. 25). Mântuitorul urcase singur muntele, ca să se roage în taina nopții. Iar ucenicii săi, urmându-i sfatul, plecară cu corabia pe mare, ca să treacă de cealaltă parte. Dar iată, corabia în mijlocul mării începu a se învălui cu năvala apelor furioase, căci vântul era împotriva. La a patra strajă din noapte Isus, umblând pe mare, se apropie de ucenicii săi, cari văzându-l se spăimântară ca de o nălucă și strigară de frică. Mântuitorul însă îi îmbărbătează prin cuvintele: „Îndrăzniți, eu sunt; nu vă temeți!” Și răspunzându-i Petru zise: Doamne, dacă esti Tu, poruncește să vin la Tine pe apă! La cuvântul de îndemn al lui Isus, Petru se coborî din corabie și începu să umble pe apă. Văzând însă suflarea potrivnică a vântului vijelios, *îndoiala* s'a furișat în inima lui și începu a se afunda în mare, strigând către Isus: Doamne mântuește-mă! Isus întinse îndată mâna, îl apucă și îi zise: „puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” Și suindu-se ei în corabie, se potoli vântul, iar apostolii se închinară toți înaintea lui Isus zicând: cu adevărat fiul lui Dumnezeu ești!

Din acest tablou al evangheliei strălucește dumnezeiasca putere a Mântuitorului, al cărui cuvânt a fost în stare să potolească înverșunarea vântului potrivnic și să aline viforul mării. Întinzând mâna sa spre Petru, care începuse a se afunda în adâncul valurilor, îl ridică, îl îmbărbătează și îl mântuește. Dar totodată îl mustră cu blândețe pentru-că într-o clipă de slăbiciune s'a clătina tăria credinții în sufletul lui. Deaceia îl întreabă: *puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?* . . . .

În aceste cuvinte ni-se lămurește cauza de căpetenie a scufundării lui Petru. În clipa, când s'a dat jos din corabie și a

început să umble pe suprafața nestatornică a apei, ca pe uscat, sufletul lui a fost întărit pe piatra credinții neșovăitoare în cuvântul lui Isus, care i-a zis: *vino!* Această credință i-a ridicat și i-a susținut în chip minunat deasupra valurilor. Îndată ce a început însă a se furișa în cugetul lui *îndoiala*, credința i-s'a clătina, pasul lui și-a pierdut siguranța, și în spaima, ce l-a cuprins, i-se părea că vede valurile despicându-se ca să-l înghită în adâncurile lor. În clipa, în care s'a îndoit, a și început Petru a se scufunda, nu fiind-că valurile s'ar fi despicat, ci fiind-că încrederea lui a început să se clatine, credința lui a început să slăbească.

Această icoană a evanghelistului Mateiu pune în lumină pătrunzătoare adevărul exprimat în cuvintele Scripturii: „Celce se îndoiește, este asemenea valului mării, care de vânturi se aruncă și se învălue”. (Iacob c. I. v. 6.)

Pe cât de puternic, de sigur și biruitor se simte sufletul întărit pe piatra credinții sfinte și neșovăitoare, pe atât de sbuciumat și neputincios este, când *îndoiala* istovitoare își întinde aripa întunecată asupra lui. Dacă credința este izvor de lumină, de viață și de putere pentru sufletul omenesc, *îndoiala* este întunecăciune, otravă mistuitoare și pricinuitoare de moarte. Celce lunecă pe povârnișul ei, nu mai este stăpân asupra voinții sale, nu mai are curajul de a lupta cu diferitele greutăți ale vieții și de a înfrunța cu bărbăție primejdiile, ce i-s'ar ivi în cale. Din zi în zi va pierde tot mai mult încrederea în ajutorul lui Dumnezeu și în puterile proprii, până când i se-va ofili cu totul viața sufletească, lipsită de speranța mântuirii.

Sunt atât de mulți oameni îndoelnici în gândul și fapta lor. Traiul acestora se sbate în chinuri sufletești neîntrerupte și e o grea povară viața nu numai pentru dânsii, ci pentru toți cei din apropierea lor. Orice lucru, cât de ușor, ai vrea să începi, omul îndoelnic găsește numai decât, ori dacă nu sunt, *născocoște* însuși diferite piedeci în calea lucrului, care ar trebui săvârșit. De nici o treabă nu se apucă cu toată inima și cu hotărâre nestrămutată. Ci, de obicei, se lasă în voia sorții și în voia întâmplării, fiind adeseori bântuit de neajunsuri și purtat de capriciul împrejurărilor într-o parte și în alta „asemenea valului mării, care de vânturi

se aruncă și se învălue”. Dela o vreme sufletul lui tânjește și se uscă întocmai ca un pom sec, pe care lovindu-l ascuțișul securii, îi curmă circulația sucurilor nutritoare dintre rădăcini și coroană, despoindu-l astfel de toată frumseța și puterea lui de rodire.

Ca o sămânță de boală pustiitoare este deci *îndoiala* pentru rădăcina și pentru coroana vieții sufletești: pentru credința și pentru faptele, cari pot să rodească din darurile ei binecuvântate.

Cel cu credință puțină și slabă, cade adeseori pradă *îndoelii*, lunecând spre povârnișul pierzării. Dar cel statornic în credință, chiar dacă s'ar furișa uneori *îndoiala* în vre-un colț al sufletului său, găsește îndată energia de lipsă, ca să poată lupta contra ei, s'o alunge dela sine și să-și întărească din nou sufletul cu arma credinții și a nădejzii, pe care o avem „ca o anghiră tare și nemișcată” a vieții noastre.

Cu câtă liniște, siguranță și seninătate pot privi în fața oricărei primejdii sufletele pline de încredere în puterea și ajutorul Părintelui ceresc, învederează lămurit și întâmplarea, care se istorisește despre comandantul unui vapor — bărbat cu multă credință — care într-o călătorie pe ocean luase cu sine întreagă familia sa. Noaptea, pe când toți călătorii dormiau, s'a iscat o înspăimântătoare furtună, încât vaporul era aruncat, ca o minge, în toate părțile de valurile mării înviforate. Toți călătorii s'au trezit și stăteau gata să înfrunte primejdia, ce-i amenința. Copilașii comandantului de asemenea s'au trezit de șomotul celor dimprejur și văzându-i pe toți înfricați, întrebară: ce s'a întâmplat? După ce li-s'a spus, că e marea înfuriată de viscol și vaporul amenințat de pericol, ei au întrebat din nou: *este tata la cârmă?* — „Da, tatăl vostru este la cârmă” — a fost răspunsul. Atunci ei, fără nici o frică, și-au lăsat iarăș capul pe perină și au adormit liniștiți. . . .

Fericiți copilași! Cum trebuie să rușineze încrederea lor necondiționată în bunul și destoinicul părinte dela cârma vaporului puținătatea credinții, *îndoiala*, frica și toată neliniștea creștinilor, cari trebuie să știe, că și corabia vieții noastre e cârmuită de un Părinte bun și milostiv, de Atotputernicul Tată ceresc, dar cu toate acestea, din vina lor sau din vina timpurilor de urgie, prin cari se strecură cu

mim toate câte le trimite Dumnezeu asupra noastră. Să facem și noi ca dreptul Iov, care nu numai când era îndestulat de toate bunătățile, ci și în mijlocul năcazurilor, ce au dat peste el, când n'avea nici o coajă de pâine și când zăcea plin de răni și bube, mulțimea și preamărea pe Dumnezeu zicând: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat“.

Toți întru toate, să fim mulțumitori lui Dumnezeu, pentru că mulțumirea e o faptă bună, pe care o cere Dumnezeu dela noi și care este înaintea Lui bine primită și pentru care luăm și primim noi resplătirile Sale cele bogate.

Preotul Vasile

ȘTIRILE ZILEI

Războiul. Două întâmplări mai de seamă putem să înșirăm cu privire la mersul războiului din săptămâna trecută.

1. **Legăturile dintre Rusia și România s'au rupt.** Armatele acestor țări stau acum față în față. Trupele române au și ocupat gara Ungheni dela granița română-rusă. Au ocupat apoi și Chișineul, capitala Basarabiei. Două regimente rușești au fost desarmate de către Români.

2. **Ministrul nostru de externe, contele Czernin, a rostit un mare discurs,** în care espune din nou dorința sinceră a monarhiei noastre de a încheia pacea fără anxietate și fără despăgubiri, adecă nouă nu ne trebuie nici un petec de pământ și nici un crucer dela dușmani, și totodată se adresează și către președintele Stateelor-unite, Wilson, ca să lucreze și el pentru pace, căci între programul lui Wilson și al contelui Czernin nu sunt deosebiri atât de mari, ca ei să nu se poată, pe lângă puțină bunăvoință, înțelege.

Kühlman, reprezentantul Germaniei la pertractările de pace din Brest-Litowsk, a declarat, că e mare deosebire între Rusia de mai înainte și între cea de acum, căci ea e împărțită acum în mai multe republice nationale, cari se deosebesc una de alta în păreri și în dorințe. Întrucât se poate judeca situația, are să urmeze în curând pacea. Pertractările noastre cu Finlanda și cu Ucraina merg înainte; iar dacă ne vom putea înțelege și cu Trotskij (ministrul Rusiei) asupra votării poporului din țările ocupate de noi, nu va mai sta nici o piedecă serioasă în calea păcii. — Banul Dumnezeu să înmoaie inimile conducătorilor, ca să se instăpânească pacea mult dorită pe pământul sfârșiat.

Pe câmpul de luptă au fost atacuri mari

numai la *frontul italian*. În deosebi în jurul celor 7 comune și pe teritoriul dela Col de Rosso.

† **Dr Victor Mihalyi de Apșa.** În numărul trecut am adus știrea, că mitropolitul Românilor greco-catolici din patrie, Dr Victor Mihalyi de Apșa, a adormit în Domnul în 21 Ianuarie a. c. Reposatul s'a îmbolnăvit la hirotonirea noului episcop al Gherlei și fiind în vârstă înaintată, aprinderea de plămâni și morbul de răunchi l-au repus. — Mitropolitul Mihalyi a fost 20 de ani episcop al Logojului și 23 ani arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș. Simțimentele de Român adevărat și fiu credincios al bisericii sale i-au creat nume, care va rămânea în istoria neamului. N'a fost omul inițiativei, dar a păstrat cu credință și fără de pată tot ceea-ce a moștenit dela înaintașii săi. El moare în timpuri grele pentru biserica unită. Oare, cei-ce rămân în urma lui vor înțelege glasul vremii și vor ști să înalțe pe tronul mitropolitan pe bărbatul cu însușiri, măcar numai în parte ca ale aceluia, care a fost în viață mitropolitul Mihalyi? — În mormântarea s'a săvârșit Joi înainte de amiază prin episcopii Orășii-mari, Logojului și Gherlei, ajutamați de numeros cler din întreaga mitropolie.

† **Protopopul Dr George Dragomir.** Un om în puterea vieții, cu dorul sfânt al înălțării neamului său în suflet, se prăbușește cu Dr George Dragomir în mormânt. Coasa nemiloasă a războiului taie brazde late și în sinul neamului românesc. Mor vitejii în bătaie și mor bărbații noștri aleși acasă. Dureros e însă, că protopopul Dragomir moare înstrăinat, departe de ai săi, departe de turma sa cuvântătoare din protopopiatul Bisericii-albe, pe care l-a condus 5 ani de zile. Internat fiind dela sfânta Marie din 1916, dorul de casă îl mistuia pe zi ce merge, până-ce și-a atras o boală grea de stomac. A fost operat în spitalul din Șoproș. Dar prea târziu. Și-a dat sufletul, având strajă la căpătâiu un frate al său în Cristos; și el pribeag. Familia i-a adus corpul neînsuflețit acasă la Logoj, ca să-l deie pământului, ce i-a fost atât de drag și de care noi Românii suntem nedespărțiți. Numele protopopului Dragomir va rămânea între noi.

† **Anița Antal,** măritată Nicolae Dușa, a reposat în ziua de Bobotează în Toplița-română. Repausata este nepoată de soră a Preasfinției Sale episcopului nostru Miron. A murit la câteva ore după-ce a dat naștere unei copilice, care trăiește. Soțul face serviciu de soldat activ în Sârbia; de prezent bolnav în un spital din Belgrad. Au rămas 5 orfani, 2 feciorași și 3 fetițe. Dumnezeu să se îngrijască și de aceștia, ca de mulți alții.

Cei de 18—24 ani vor fi chemați la arme. Ministrul de honvezi va da — precum se ves-

La o mojiție aiță de mare,
Vițelul răspunde că va aștepta;
Dar unchiul se scoală, pleacă la plimbare
Pe lângă el trece, fără a se uita.

Cu mahnire toate băiatul le vede,
Însă socotește că unchiu a orbit;
Căci fără îndoială nu putea a crede,
Că buna sa rudă să-l fi ocolit.

A doua zi iarăș prea de dimineață,
Să-și găsiască vreme la dânsul veni;
O slugă, ce-afară îl vedea că 'ngheată,
Ca să-i facă bine de el pomeni.

„Boerule“, zice „așteaptă afară
„Rudă dumitale, al doamnei vaci fiu“.
— „Cine? a mea rudă? mergi de-l dă pe scară;
„N'am astfel de rude, și nici voiu să-l știu“.

*

În fabula de față, întocmai ca și în cea publicată în nrul 1 al foi, *Cănele și cățelul*, poetul Alexandrescu își bate joc cumplit de acei oameni, cari numai până sunt la năcaz cred altora și se tânguiesc de nedreptate, însă dacă soarta ori norocul le hărăzește, să iasă deasupra năcazului, apoi nu mai vreau să știe de semenii

lor și în loc să le ușureze viața de greutăți și nedreptăți — se fac n'au-de-n'avede. Pildele din fabulele cu cănele, care nu vrea egalitate cu cățelul, și cu boul care-și neagă neamurile și nici nu vrea să le cunoască, demultei se potrivesc de minune și în viața noastră de obște, când anume domni surtucari, ieșiți din părinți țărani, se sfiesc să stea de vorbă cu sătenii, să le strângă mâna, să-i întrebe de păsurile lor, și mai degrabă învățesc o limbă păsărească și se fudulesc cu învățătura lor — desigur săracă. Asta se explică din cauza lipsei de conștiință românească și națională, pe care bieții de ei n'au putut-o avea, lipsindu-le școala românească.

Să nădăjduim însă în schimbări bune pe viitor, când domnia poporului sau democrația aduce cu sine puțința agonisirii învățăturii pentru toți fiii neamului, țărani, meseriași, domni, în dulcea noastră limbă. Cu cât un popor este mai luminat, cu atât se găsesc mai rari oamenii slabi de suflete, pe cari Alexandrescu îi face de râsul lumii, cu atât mândria proastă (vanitate), orbirea de sine (inconștiența) vor pieri și locul lor îl vor lua iubirea de frate, de deaproa ele, de cel de un sânge, interesul de obște, grija de înflorire a binelui, culturii naționale.

tește — cu Nrul 204 din 1918 o poruncă, în urma căreia înceată scutirea dela serviciul militar a tuturor celor născuți în anii 1899—1894. Mulți de aceștia au fost până acuma scutiți din deosebite motive. Cei concediați pentru lucrul câmpului intră la 11 Faur nou la miliție. Cei născuți în 1899, 1898 și 1897 vor fi chemați pe 1 Martie nou, iar cei din 1894—1896 pe 3 Aprilie n. Numai cei ocupați prin ocne, la trenuri și în slujba corăbiilor de pe Dunăre sau aiurea, vor putea rămânea tot în slujba aceasta. Cei născuți în 1900 și azențați anul acesta încă vor fi chemați curând. Mai târziu însă se vor da ia-chiemați pentru lucrul câmpului și anume începând dela 8 Aprilie până în 8 Maiu nou celor din anii 1899, 1898 și 1897, iară celor născuți în 1894—1895—1896 până la 31 Maiu. Deci economii cu pământ mai mult, din bună vreme să ceară — pe calea primăriilor — pe fiii lor născuți în acești ani, că să fie concediați pe acel timp.

Glotașii din clasa B. O parte dintre glotași n'a fost aptă pentru serviciul cu arma și a fost împărțită la clasa B. Mulți dintre aceștia au fost trimiși acasă, ca să-și vadă de lucrurile lor. De curând însă pe unii dintre aceștia i-au chemat iarăș la slujba militară. În 9 Faur, căalendarul nou, se vor mai chema și alții, ca să fie puși: unii la lucru de cancelarie, alții pe la fabrici. Cei chemați vor trebui să se înfățișeze la comanda lor militare în 15/28 Faur.

Călători, aveți grijă de traistă. Scumpețea ne mai pomenită a lucrurilor, de cari omul are trebuință, a sporit mai ales în timpul din urmă mult numărul hoțiilor. De trimiți la niște rudenii încălțăminte pe postă, cutia cu ele nu sosește și posta îți plătește paguba; de trimiți la băiatul dela școală ceva de-ale mâncării — bun e Dumnezeu, dacă capătă o parte din slămina ori cărnațul afumat. De te dai jos din tren și pui la o parte geamantanul (cofăr) și te duci puțin după un hamal (servitor la gară), care să-ți-l ducă la trăsura: — când vii 'napoi, mai i-a geamantan de unde nu-i. L-a șterpelit care-va. Te sui în tren, pui traista lângă tine, sau pe poliță sus. Fiind cam neîncălzit cupeul, strângi cojocul bine pe lângă trup. Te cuprinde o căldură plăcută; — ba mai legănându-te și trenul — te fură somnul. Când te trezești, traista nu-i. Deci grijiți bine lucrurile de preț. Cei bătrâni purtau la drum lucrurile de preț și banii în sân, într'un săculeț legat de grumaz; și sunt bune multe obiceiuri din bătrâni. Nu trebuie să părăsite. Iară dacă avem geamantan mai mare — nu-i iertat să-l prea lăsați din ochi.

General nou. Colonelul Adrian Nedelcu, fiul avocatului Ioan Nedelcu din Buziaș, care până acum a fost conducătorul procuraturii din Budapesta, e strămutat la Viena ca *general auditor*. Mărire ție neam românesc, care ai fii atât de aleși!

Țărani români decorați cu crucea civilă pentru merite în război. Din șirul lung al acestora, cari au fost decorați cu crucea civilă pentru merite în război clasa a III-a, înregistrăm pe următorii plugari vrednici din Bănat: Iosif Daminescu din Fârdia, Ioan Gurișescu din Plavișevița și Pavel Temu din Sălbăgel.

Licitații de cai dela miliție. Ministrul de agricultură dă de știre, că se vor licita cai dela armată în 10 și 24 Februarie în Békés-Csaba, în 1 și 15 Februarie în Măcău, în 9 și 23 Februarie în Seghedin, în 10 și 24 Februarie în Chichinda-mare, în 12 și 26 Februarie în Becicherecul-mare, în 5 și 19 Februarie în Logoj, în 11 și 25 Febr. în Oradea-mare, și în 8 și 22 Februarie în Timișoara. Cei cari vreau să liciteze, să se înfățișeze la grajdurile militare cu atestat dela primărie, că au trebuință de trăgători.

Să călătorim cu pânea în traistă. Ministrul oprește ospătăriilor, ca să mai dea călătorilor pâne. Aceștia își vor duce deacum înainte cu ei pânea, de care au trebuință. Luați aminte deci toți aceia, cari aveți de făcut vre'un drum!

Slujbă în Viena. Un creștin ni-se plânge, că unicul loc de mângâiere ce-l au bieții noștri Români pribegiți prin orașul împăratăsc, capela română, a fost închisă a doua zi de Crăciun. Sigur din motive binecuvântate. Atragem atenția forurilor bisericesti, să deie de știre credinciosilor timpul, când se țin slujbele dumnezeiești.

PENTRU ECONOMI

Banii fac anii

De: Vasile Vlaicu

Lumea știe de multă vreme, că cu bani poți face tot, ce vrei: îi poți risipi în vânt, îi poți cinsti unui ovrei sau jidan pe o beutură, care ne amețește, îi strică sănătatea și capul, îi ruinează mintea și norocul. Dar cu bani îți poți cumpăra hrana trebuincioasă, pâne, carne, zetă sau foaie scrisă de oameni cum se cade pentru hrana sufletească, îți poți cumpăra unelte, vite, mașini, seminte, îmbrăcăminte, ba mai plă-tești biruri și dări, cu bani poți face chiar și prumut. Cu bani poți ataca mai des pe cine vrei, cu bani te poți apăra singur, dacă vrei, plătindu-ți asigurările și altele.

Dar mai rar se gândește cineva, că cu bani poți câștiga timp, cu bani îți poți face ani de viață multămintă fie însuși, precum altul își ră-pune viața, tot cu bani. Nu s'a ostenit nimeni să răspândească în popor vorba: *Banii fac anii*.

Cu atât mai răspândită e vorba, că vremea face bani cum zice Neamțul: „Zeit ist Geld“, după vorba Englezului: „Time is money“.

Ci noi să nu ne uităm vorba dela început, cum ziceam, că banii fac anii! Căci, dacă e adevărată vorba aceasta, atunci noi câștigăm mai mult decât Neamțul, care cu vremea lui face banii, pentru că e la mintea omului, că cine are zile de trai, iese mai bine la socoteală decât cel-ce moare între aur și argint.

Așadară să stăm un pic pe loc și să ne înțelegem.

Ce mărgelile sunt înșirate în salba vieții omenesci?

Cea dintâi e nașterea și cea din urmă moartea. Adecă, dacă grăesc minciună, dovedește-mă de minciună, iar dacă grăesc adevărul; ascultă-mă și caută să vezi cum toate celelalte mărgelile din salba vieții omenesci samănă cu cele două: cu nașterea și cu moartea. Vezi dară, cum zilele vieții tale sunt tot atâtea nașteri și adormiri.

Treaz, luminat, odihnit și întărit te deșteaptă în toată dimineața zorile zilelor tale și obosit de munca zilei adormi în toată seara. Tu nu ești în stare să-ți dai seamă nici de clipa nașterii, nici de clipa morții tale, precum nu vei fi în stare să prinzi nici momentul nașterii și adormirii tale zilnice.

Dar ce este între naștere și moarte, ce este între deșteptarea și adormirea zilnică? Eu așa cred, că între marginile acestea încap viața omenească. Și în deosebi: cum e omul, așa îi este și viața: la unul vai și la altul rai, la unul muncă și la altul suncă, la unul amar și la altul zahar, ori dacă-ți place: la unul miere și la altul fiere, pentru că rânduiala, ce și-o croiește omul în viață și soarta omului, la unul e muncă la altul e ciură. La cei mai mulți este o amestecătură din toate acestea și în privința aceasta nu mai încap nici o scăpare. Căci, privindu-o de departe, de pe deal și șura o vezi albă, iar de aproape și alba are pete.

Iată un om, care lucrează, este activ, cum se zice între oamenii mai scuturați de cultură.

Dacă e econom se învârtește prin grajd, șopru, sură, curte, pod, pivniță, cămară și prin acareturile lui; direge, face, obleşte, potrivește, iese în grădină, la câmp, la pădure, la munte, la oraș, samănă, seceră, alege, culege, cu un cuvânt are ce să facă, că e stăpân în casa lui.

Iar dacă e muncitor cu simbrie? Și atunci are ce lucra, având stăpâni, cari îl zoresc: aci în sus, aci în jos, până i-se împlinesc vremea, să-și ia simbria, leafa lui.

Iată meseriașul, iată negustorul, iată fabricantul, scriitorul, avocatul, doctorul, ministrul sau soldatul, împăratul sau săracul.

E drept, că trepte osebite le-au ieșit din urna sortii, însă cei fără activitate, trândăvind între deșteptare și somn, sunt fără deosebire oameni de prisos.

Ci pe noi ne-ar interesa mai mult viața oamenilor noștri, între care nu prea avem mulți trântori, ci fiecare dintre noi lucrează și se bucură de lucrurile sale, pentru că cu ele face bucurie și folos celor dimprejur. Și este prea bine, că osteneala li-se răsplătește la vremea cuvenită cu bani, căci rar mai găsești astăzi oameni proști, cari să se mai ostenească și azi gratis. Mi se pare că au murit mai toți acești oameni buni ca oile de tuns și vacile de muls. Astăzi mai adese ori te întâlnești cu alt soi de oameni, cari își țin rangul, adecă risipesc banii și îi cheltuesc plătind pentru nimica toată bani scumpi.

Așadară, dacă economul nostru își primește banii pentru grâu, fân, pae, lapte, brânză, lână, carne, boi, vaci, cai și ce mai vrea să vinză; dacă sluga își capătă simbria și funcționarul își ridică salariul, dacă toți de-arândul dela opincă până la vlădică în sus și dela împărat până la scriitor în jos toți își primesc în bani răsplata ostelenilor lor pentru folosul făcut altora, cine este nemulțumit cu întocmirea aceasta?

Cred, că — cum se zice — în general și în principiu nu e nimeni nemulțumit, ci nemulțămirea e o buruiană, care crește din gunoiul gras și bogat în sucuri de plăcere, în sufletul fiecăruia dintre oameni, căci tot insul ar dori să fie stăpân pe toate averile, peste frații, rudeniile, vecinii și străinii, peste toate cele văzute și nevăzute. El, cel mai bun, cel mai tare, cel mai avut, cel mai înțelept, dorințe nebune de mândrie și de stăpânire puternică preste gloate, acestea se așează straturi, straturi în sufletele muritorilor, ca într-o grămadă de gunoi roditor în curtea economului și în puterea lui de gunoie răsare și mai frumos grăul folosului de obște, dar și buruiana de nemulțămire, pizmă, dușmănie, cu toate păcatele.

Dar, cu banii săi, cu averea sa liber e tot omul să facă, ce vrea el.

Iar eu zic așa: Cine cheltuiește douăsprezece coroane (douăsprezece coroane având) este în mare rătăcire, dacă crede, că se arată mai grozav, mai bogat, mai avut sau crede că e mai bine ajutat decât, dacă ar cheltui din ele numai nouă coroane. Așa, că saracul e tot atât de nevoiaș și dacă plătește trei coroane în loc de patru, căci tot atâta lipsă suferă astăzi, precum nu i-se ușurează soarta plătind patru în loc de trei. Adecă nu, pentru că nici cel ce cheltuiește trei mii de coroane (patru mii având), nu se

pare mai sărac, decât dacă ar plăti în orice chip toate patru miile, câte le are,

Iar cine recunoaște adevărul acesta, va simți fără greutate, că: *în cruțare e putere*.

Cruțarea îți poruncește uneori să suferi, alte ori să te stăpânești, dar nu îți cere nimic cu neputință.

Căci cruțându-și tot omul a patra parte din agoniseală își adună prin aceasta vreme din viață.

Adecă e adevărat, că cruțând a patra parte din leafa ta, din venitul tău, nu numai, că nu ai pierdut nimic, ci în patru ani ai câștigat patru pătrimi, adecă un an întreg; urmând așa, în opt ani ai câștigat doi ani, la douăzeci de ani de cruțare ai ajuns a fi lungit viața cu alți cinci ani de mulțumire, libertate și independență.

Căci banul cruțat e sămânța, din care trebuie să-ți răsără zile și traiu mai ușor de ferire familiară și de prosperitate economică pentru neamul întreg. Și pentru cruțare nu e nimeni nici prea sărac, nici prea bogat, fiind cruțarea cea dintâi și cea mai mare poruncă, care nu suferă împotrivire, nici sărăcie, nici avuție, nici scumpete, nici ieftinătate. Cel mai sărac și mai sărac trebuie și el să aibă brațe de muncă, picioare de umblat și cap de socoteală și așa tot omul, fără deosebire, poate scrie pe drapelul său și al familiei sale: *Banii fac anii*.

De sigur, că prin cruțare. Și precum timpul Neamțului și Englezului face bani prin activitate neobosită, tot astfel banii tăi și banii mei trebuie să facă prin cruțare ani de zile de mulțămire, de libertate, dacă nu vom sta și noi cu mâinile în sân. Tradusă bine românește vorba Neamțului, ar trebui să sune deci: „*Geld ist Zeit*“.

În sfârșit cu atât mai folositoare este cruțarea, prin care părinții susțin contracte de asigurare de viață, pentru că în caz de moarte, familiile lor să nu fie silite a începe greul vieții dela început, iar în caz, că părinții rămân în viață, la bătrânețe să aibă și ei parte de fructele cruțării. De când avem și noi Români din această țară o bancă a noastră de asigurare, ne-a crescut nădejdea, că economia poporului nostru apucă pe calea sigură a propășirii, spre alți ani de zile mai senini, spre un viitor mai bun. De ar înțelege numai, toți ai noștri, că cruțarea este calea pe care banii fac anii și că precum la măcinatul bucatelor ei se întâlnesc la moară, așa pot să se întâlnească la „Banca Generală de Asigurare“ din Sibiu toți economii noștri, cari îngrijesc de viitorul lor și al familiilor lor.

Calendarul săptămânei

Ianuarie

Zilele săptămânei	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.
Vineri	19	CC. PP. Macarie și Arsenie
Sâmb.	20	C. P. Eutimie cel mare
Dum.	21	C. P. Macsim; M. Neofit
Luni	22	S. Ap. Timot.; m. Anastasie
Mărți	23	Mii Climent și Agatangel
Merc.	24	Ca maică Xenia

Întemeiată în 1902.

„SEBEȘANA“

Telefon Nr. 13.
Cassă de păstrare pe
acțiuni în Caransebeș.

Capital coroane 300.000.—

Fonduri de rezervă peste cor. 100.000.—

Depuneri spre fructificare peste cor. 1.000.000.—

Se ocupă cu tot soiul de operațiuni de bani: Primește depuneri spre fructificare pe lângă procentul cel mai favorabil, cumpără și vinde hârtii de valoare, schimbă cupoane de tot soiul, precum și lozuri trase la sorți.

Proprietar-editor: Dr CORNEL CORNEAN

Anul fondării 1898.

„SEVERINEANA“

Telefon Nr. 5.
Societate comercială
pe acții, Caransebeș.

Cel mai mare magazin de mărfuri din sudul Ungariei. Liferează în mare și în mic cu cea mai mare acurateță mărfuri de băcănie, ferărie și manufactură: coloniale, delicatose, vâpseli, lumini, liqueruri (rachie dulce) de tot soiul, vinurile cele mai bune, apă minerală de toate soiurile, apoi cuptoare, vetre (Sparherd), mașini de smicurat cucuruz, etc., pluguri de arat și de săpat; chiag pentru închegarea laptelui și altele.